

Lovforslag nr. L 258. Fremsat den 13. april 1988 af arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige og af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Forstærket indsats mod langvarig ledighed)

§ 1

I lov om arbejdstilbud til ledige, jf. lovbestemmelser nr. 535 af 21. november 1985, som ændret ved § 17 i lov nr. 948 af 23. december 1986, lov nr. 368 af 10. juni 1987 og lov nr. 109 af 5. marts 1988, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, 1. pkt., udgør: », jf. dog § 9«.
2. I § 1 indsættes efter stk. 2, som nye stykker:
»Stk. 3. Medlemmer, der har haft et arbejdstilbud, har ikke ret til et nyt arbejdstilbud. Dette gælder dog ikke følgende grupper ledige:
 - 1) Ledige, som har ret til arbejdstilbud efter § 1, stk. 2, eller § 8, stk. 4-5.
 - 2) Ledige, som er fyldt 50 år ved ophøret af et tidligere arbejdstilbud.
 - 3) Ledige, der på grundlag af andet arbejde end arbejdstilbud bevarer eller generhverver dagpengere retten efter §§ 55 og 72 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.
 - 4) Ledige, som gennemfører en uddannelse med uddannelsesyndelse, jf. § 9, stk. 1, jf. dog stk. 4.
 - 5) Ledige, som mister retten til uddannelsesyndelse, og som færdiggør den påbegyndte uddannelse uden at modtage uddannelsesyndelse, jf. dog stk. 4.
 - 6) Ledige, som har afsluttet seneste arbejdstilbud inden den 1. juli 1986.

Stk. 4. Personer, der er omfattet af stk. 3, nr. 4 og nr. 5, kan kun modtage et arbejdstilbud efter

færdiggørelsen af uddannelse, med mindre de er omfattet af andre bestemmelser i loven.«

Stk. 3-5 bliver stk. 5-7.

3. I § 6, stk. 1, indsættes efter »jf. § 1, stk. 1 og 2«: », og om arbejdstilbud efter § 1, stk. 3, nr. 4 og nr. 5.«

4. § 8, stk. 1, 3. pkt. og 4. pkt. ophæves, og i stedet indsættes som 3. punktum:

»Arbejdsministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren bestemme, at visse uddannelser ikke giver ret til en uddannelsesyndelse.«

5. I overskriften til kapitel 3 udgår: »m.v.«

6. § 9, affattes således:

»§ 9. Ledige, der har haft et arbejdstilbud eller fået uddannelsesyndelse efter § 8, har ret til en uddannelsesyndelse.

Stk. 2. Uddannelsen skal påbegyndes, inden den ledige fylder 60 år.

Stk. 3. En ledig, der har afslået et rimeligt arbejdstilbud eller er ophørt med dette af grunde, der væsentligst kan tilregnes pågældende selv, har ikke krav på uddannelsesyndelsen.«

7. I § 10 indsættes efter stk. 7, som nyt stykke:

»Stk. 8. Arbejdsministeren kan fastsætte regler, hvorefter medlemmer, der skal have tilbud efter § 1, stk. 1, og som har særlig risiko for langvarig ledighed, kan modtage uddannelsesyndelse før arbejdstilbud, og om, at uddannel-

sesydelse kan modtages i op til 2 år og 6 måneder. Arbejdsministeren kan herved fravige reglerne i § 10, stk 3, og han kan bestemme, at administrationen af de fastsatte regler skal varetages af arbejdsmarkedsnævnet. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at klager over arbejdsmarkedsnævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

8. I overskriften til kapitel 4 udgår: »over 25 år«.

9. § 11, stk. 1, ophæves og i stedet indsættes:

»§ 11. En ledig, som etablerer og driver selvstændig virksomhed, har ret til en iværksætterydelse i op til 3 år og 6 måneder, hvis ledigheden har varet mindst 6 måneder, eller den ledige har haft et arbejdstilbud.

Stk. 2. En ledig, der har afslået et rimeligt arbejdstilbud eller er ophørt med dette af grunde, der væsentligst kan tilregnes den pågældende selv, har ikke krav på iværksætterydelsen.

Stk. 3. Den selvstændige virksomhed skal påbegyndes, inden den ledige fylder 60 år.«

Stk. 2-7 bliver stk. 4-9.

10. § 16 ophæves.

§ 2

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 17. september 1987, som ændret ved § 2 i lov nr. 877 af 23. december 1987, lov nr. 881 af 23. december 1987, lov nr. 110 af 5. marts 1988 og lov nr. af 1988, foretages følgende ændringer:

1. I § 53, stk. 1, ændres »1 års« til: »18 måneders«.

2. I § 55 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Et medlem, der har modtaget uddannelsesyndelse efter § 10, stk. 8, i lov om arbejdstilbud til ledige, vil uanset betingelserne i stk. 1 have ret til dagpenge efter reglerne i § 51, jf. § 46, stk. 2, indtil det tidspunkt, hvor medlemmet påbegynder et arbejdstilbud eller afslår dette. Det samme gælder for medlemmer, som uden at have modtaget arbejdstilbud får iværksætterydelse efter mindst 6 måneders ledighed, jf. § 11, stk. 1, i lov om arbejdstilbud til ledige.«

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

3. I § 55, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1 og 3«.

4. § 63 affattes således:

»§ 63. Dagpenge må ikke udbetales til et medlem, hvis ledighed skyldes,

- 1) at medlemmet uden fyldestgørende grund afviser at tage et passende arbejde, der formidles af arbejdsformidlingen eller af en arbejdsløshedskasse, som har ret til at formidle arbejde, jf. kapitel 6,
- 2) at medlemmet uden fyldestgørende grund bringer et arbejdsforhold til ophør, eller
- 3) at medlemmet afskediges af en grund, der væsentligst kan tilregnes medlemmet.

Stk. 2. Et medlem kan ikke afvise at tage arbejde, som ligger uden for det hidtidige fagområde, når medlemmet har forudsætningerne for at udføre arbejdet. Det gælder dog ikke, når medlemmet har bevaret en sådan tilknytning til det hidtidige fagområde, at det vil være rimeligt at tage hensyn til, at denne tilknytning bevares.

Stk. 3. Fra det tidspunkt, hvor arbejdsløsheds-kassen har indberettet et medlem til et arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige, må dagpenge ikke udbetales, hvis medlemmet uden fyldestgørende grund afviser at tage et rimeligt arbejde, der formidles af arbejdsformidlingen eller af en arbejdsløshedskasse, som har ret til at formidle arbejde, jf. kapitel 6.

Stk. 4. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsnævnet nærmere regler for anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-3 samt om de dagpengemæssige konsekvenser over for medlemmerne, som følger af stk. 1-3.«

5. § 65 affattes således:

»§ 65. Arbejdsløsheds-kassen skal vejlede medlemmet om de rettigheder og pligter, der følger af lovens kapitler 7-16.

Stk. 2. Ved ledighedens indtræden skal arbejdsløsheds-kassen informere medlemmet om betydningen af pligten til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, jf. §§ 62-63.

Stk. 3. Arbejdsløsheds-kassen skal påse, at medlemmet står til rådighed for arbejdsmarkedet, og har pligt til at foretage en vurdering af medlemmets rådighed.

Stk. 4. For at sikre medlemmets tilknytning til arbejdsmarkedet skal arbejdsløsheds-kassen i samarbejde med arbejdsformidlingen vejlede medlemmet om de foreliggende muligheder for uddannelse, genoptræning og omskoling.

Stk. 5. Det påhviler medlemmet at medvirke ved tilvejebringelse af de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1-4.

Stk. 6. Nærmere regler om anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-5 fastsættes af Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet.«.

6. I § 71 ændres »anvist« til: »formidlet« og »anvises« til: »formidles«.

7. I § 72 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»**Stk. 2.** Et medlem, der har modtaget uddannelsesyndelse efter § 10, stk. 8, i lov om arbejdstilbud til ledige, vil uanset betingelserne i stk. 1 have ret til dagpenge efter § 51, jf. § 70, indtil

det tidspunkt, hvor medlemmet påbegynder et arbejdstilbud eller afslår dette. Det samme gælder for medlemmer, som uden at have modtaget arbejdstilbud får iværksættedyndelse efter mindst 6 måneders ledighed, jf. § 11, stk. 1, i lov om arbejdstilbud til ledige.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1989. § 1, nr. 8 og nr. 9, og § 2, nr. 1, nr. 2 og nr. 7, træder dog i kraft den 1. juli 1988.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 2, nr. 1, finder anvendelse på medlemmer, der er optaget i en arbejdsledighedskasse 1. juli 1988 eller senere. Medlemmer, som er optaget i en arbejdsledighedskasse før denne dato, har ret til dagpenge efter 1 års medlemskab.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov om arbejdstilbud til ledige er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 535 af 21. november 1985 med de ændringer, der følger af lov nr. 291 af 21. juni 1985 (L 109, Folketingstidende 1984-1985, blad nr. 297, Folketingets forhandlinger 4425, 10883 og 11326). Loven er senere ændret ved § 17 i lov nr. 948 af 23. december 1986, ved lov nr. 368 af 10. juni 1987 og ved lov nr. 109 af 5. marts 1988.

Lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Folketingstidende 1969-70, FF. sp. 3222, 3605 og 4473, tillæg A sp. 2369; tillæg B sp. 673; tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 599 af 17. september 1987. Loven er ændret ved lov nr. 877 af 23. december 1987, lov nr. 881 af 23. december 1987 og lov nr. 110 af 5. marts 1988. Der er fremsat forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Deltidsforsikring ved deltidspension m.v.). Forslaget har ingen indflydelse på nærværende forslag.

Med stemmer fra regeringspartierne og Det Radikale Venstre blev en ny arbejdstilbudsordning vedtaget den 21. juni 1985 (Lov nr. 291). Den markerer et betydningsfuldt skift i beskæftigelsespolitikken, idet ledige, som har udnyttet første arbejdstilbud, i tilfælde af fornyet ledighed kan vælge en uddannelse med uddannelsesydelse eller begynde som selvstændige med iværksætterydelse.

Det blev vedtaget, at forslag til revision af loven fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1986-87, og for at indhente erfaringer om ordningerne er gennemført en spørgeskemaundersøgelse af Socialforskningsinstituttet og en undersøgelse af ordningernes administration af konsulentfirmaet T. Bak-Jensen. Videre har Arbejdsdirektoratet udarbejdet en registerundersøgelse, der omfatter en bearbejdning af statistisk materiale om de ledige.

Disse omfattende undersøgelser forelå færdige til offentliggørelse i begyndelsen af februar 1987.

I. Regeringens aftale med Det Radikale Venstre i foråret 1987

Med henblik på at sikre rimelig tid til at overveje, hvorledes ordningerne med uddannelsesydelse og iværksætterydelse kan revideres til gavn for de ledige, indgik Regeringen og Det Radikale Venstre i foråret 1987 en aftale om at foreslå, at revisionen af arbejdstilbudsloven gennemføres i folketingssamlingen 1987-88, og at sigtelinierne for lovrevisionen skulle offentliggøres i forbindelse med Folketingets åbning i oktober 1987.

Aftaleparterne var enige om, at udskydelsen af lovrevisionen ikke måtte stille de ledige i en usikker situation. Derfor gives et ekstra arbejdstilbud til ledige, som har afsluttet seneste arbejdstilbud inden den 1. juli 1986.

Dette ekstra tilbud bevirker, at disse ledige herved kan optjene timer til at opfylde arbejdskravet i §§ 55 og 72 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (26 ugers-reglen). De vil derfor herefter være berettiget til normale dagpenge indtil 1991 eller senere. Ledige, som har afsluttet arbejdstilbud den 1. juli 1986 eller senere, vil tidligst miste ret til dagpenge efter 26 ugers-reglen den 1. januar 1989.

Lovforslaget om udskydelsen af lovrevisionen og det ekstra arbejdstilbud blev vedtaget af et bredt flertal af Folketinget som Lov nr. 368 af 10. juni 1987.

De ledige, som inden 1. januar 1989 kan komme på forlængede dagpenge, vil derfor være ledige, som under et arbejdstilbud ikke har optjent timer nok til at opfylde 26 ugers-reglen.

II. Regeringens forståelse med Socialdemokratiet i december 1987

Der er i december 1987 mellem Regeringen og Socialdemokratiet opnået enighed om, at foreslå reglerne om de forlængede dagpenge ophævet pr. 1. januar 1989. Indtil dette tidspunkt skal der sikres dispensationsmulighed fra gældende bestemmelser om arbejdstilbud, således at de ledige, der er eller inden 1. januar 1989 ville komme på forlængede dagpenge, fordi de ikke opfylder 26 ugers-reglen, får et ekstra arbejdstilbud.

Forståelsen vedlægges som bilag 1.

Lovforslagene om det ekstra arbejdstilbud og om ophævelse af reglerne om forlængede dagpenge blev vedtaget af Folketinget som Lov nr. 109 og Lov nr. 110, begge af den 5. marts 1988.

III. Forstærket indsats mod langvarig ledighed

1. Administrativt iværksatte forbedringer.

Mens forberedelserne til lovrevisionen er pågået, er der i efteråret 1987 og foråret 1988 administrativt iværksat en række forbedringer af ordningerne med arbejdstilbud, uddannelses- og iværksættedydelse.

Tidlig og motiverende information og vejledning.

I den forebyggende indsats over for langvarig ledighed satses generelt på en tidligere og bedre information til de ledige.

Som ét af arbejdsformidlingens mange servicetilbud tilbydes alle ledige en individuel samtale efter 3 måneders ledighed.

Ledige, der ved denne samtale vurderes at have særlig risiko for langvarig ledighed, tilbydes et inspirationskursus, hvor de kan få bistand til at få afklaret, hvordan de bedst forbedrer deres beskæftigelsesmuligheder.

Det er hensigten, at disse inspirationskurser skal munde ud i en afklaring hos den enkelte om, hvordan de selv bedst griber sagen an, enten for at få arbejde direkte eller gennem, uddannelses- og kursusaktiviteter.

Informations- og vejledningsforsøg.

Med henblik på at sikre, at arbejdsformidlingssystemet løbende kan udvikle og forbedre informations- og vejledningstilbuddene til ledige, er der blevet afsat midler til og igangsat en række informations- og vejledningsprojekter.

Kampagne for flere arbejdstilbud fra den private sektor.

Da det er erfaringen, at private arbejdstilbud giver den bedste beskæftigelseseffekt, bliver der ved en målrettet kampagne opfordret til at få langt flere arbejdstilbud fra den private sektor.

Bedre udnyttelse af LAMU-kurserne.

De længerevarende arbejdsmarkedsuddannelser (LAMU) inden for Arbejdsministeriets område er et tilbud til ledige over 25 år, der modtager uddannelsedydelse. Uddannelserne indeholder erhvervsintroducerende moduler og en række specialarbejderkurser eller efteruddannelseskurser for faglærte.

Erfaringerne viser, at 75 pct. af dem, der påbegyn-

der et LAMU-kursus, gennemfører forløbet, og at 70 pct. af disse får arbejde efterfølgende.

Da uddannelsespladserne på de enkelte LAMU-hold ikke har været fuldt udnyttet i årene 1985-87, er det blevet besluttet at liberalisere adgangen til LAMU-kurserne, så langt flere ledige kan få del i de gunstige beskæftigelseseffekter, disse kurser resulterer i. Udover personer, der modtager uddannelsedydelse - hvad enten det sker før eller efter arbejdstilbuddet - vil ledige, der er dagpengeberettigede, få adgang til kurserne i det omfang, der er ledig kapacitet på LAMU-kurserne.

Med henblik på yderligere at fremme de mindst uddannelsesmotiveredes mod og tro på uddannelse etableres som noget helt nyt en særlig 1-årig arbejdsmarkedsuddannelse for kvinder, hvor teori og praksis er integreret. Uddannelsen forventes at starte i efteråret 1988 som forsøg inden for et par brancheområder.

Senere vil der blive taget stilling til en eventuel etablering af uddannelsen som en fast del af AMU-uddannelserne.

Bedre adgang til syge- og barseldagpenge pr. 1 april 1988 for personer, som modtager uddannelses- eller iværksættelse.

Pr. 1. april 1988 kan personer, der modtager uddannelses- eller iværksættedydelse ved sygdom eller barsel, holde op med at modtage uddannelses- eller iværksættedydelse og modtage syge- og barseldagpenge. Når de pågældende igen er raske, eller barselperioden er ophørt, kan de igen modtage uddannelses- eller iværksættedydelse med den følge, at perioden forlænges efter reglerne om døde perioder i arbejdsløshedsforsikringsreglerne.

Omlægning af fremmødet.

Der arbejdes i øjeblikket på at omlægge fremmødet i arbejdsformidlingen. På det helt korte sigt koncentrerer indsatsen sig om at forenkle proceduren for fremmødet. På lidt længere sigt forventes fremmødet omlagt til et »servicefremmøde«, hvor det traditionelle fremmøde i stigende grad erstattes af egentlige ydelser, aktiviteter og tilbud, såsom individuel vejledning, gruppevejledning, informationsmøder, deltagelse i jobsøgningsklubber, kursusintroduktion, virksomhedsbesøg, brug af AF's mere selvbetjeningsprægede tilbud (bl.a. baseret på ny teknologi) m.v.

2. Lovrevisionen.

Lovforslaget bygger på en overbevisning om, at tilbuddene om uddannelses- og iværksættedydelse grundlæggende er de helt rigtige elementer i arbejdsmarkedspolitikken.

Erfaringerne viser, at beskæftigelsesmulighederne for de over 12.000 ledige, der siden ordningens start har benyttet sig af tilbuddene, er væsentlig forbedret.

Der er derfor basis for at bevare og videreudvikle tilbuddene om uddannelses- og iværksætterydelse.

Gennem forbedringer af tilbuddene vil langt flere ledige tilskyndes til at benytte ordningerne og dermed selv medvirke til, at ledigheden ikke udvikler sig til langvarig ledighed.

De forbedringer, der er indeholdt i lovforslaget, tager også hensyn til, at de ledige har meget forskellige baggrunde og forudsætninger, og at nogle ledige derfor har brug for ekstra intensiv støtte.

Den forstærkede indsats mod langvarig ledighed, som lovforslaget sigter mod, betyder, at alle ledige gives muligheder for selv aktivt at forbedre deres chancer for beskæftigelse.

Det vil f. eks. være muligt i forbindelse med tidlig vejledning af ledige – herunder ved kursus – at gøre opmærksom på de gunstige regler, der er for, at en ufrivillig ledighedsperiode med dagpenge konstruktivt kan benyttes til f. eks. at genopfriske/erhverve almen skolekvalifikation. Hvis medlemmet vurderes at have særlig stor risiko for langvarig ledighed, kan den ledige af arbejdsmarkedsnævnet få tilbud om i stedet for et arbejdstilbud at modtage uddannelsesyndelse under uddannelse i op til 2 år og 6 måneder. Denne uddannelse vil efter ophør kunne følges af et relevant arbejdstilbud.

I forlængelse af de foreslåede forbedringer af ordningerne lægger forslaget om ændring af arbejdsformidlings- og arbejdsløshedsforsikringsloven endvidere op til en mere aktiv indsats fra arbejdsløsheds-kasserne.

Formålet er at forbedre kassernes vejledningsindsats over for de ledige, samt at øge de lediges motivation for tidligt i ledighedsforløbet at være arbejdssøgende og deltage i aktiviteter, der forbedrer beskæftigelsesmulighederne.

Med de foreslåede ændringer i arbejdstilbudsloven vil der ske en udvidelse og forbedring af de beskæftigelsesfremmende tilbud til ledige, der er medlemmer af en arbejdsløshedskasse. Det findes derfor rimeligt samtidig med disse forbedringer at styrke stabiliteten i medlemskabet af arbejdsløshedsforsikringen og tilknytningen til arbejdsmarkedet, således at dagpengereget først indtræder efter 18 måneders medlemskab mod hidtil 1 år.

3. Lovforslagets enkelte elementer.

Lovforlaget indeholder følgende ændringer i:

Lov om arbejdstilbud til ledige:

- a. Ret til at modtage iværksætterydelse efter 6 måneders ledighed.

- b. Ret til at få uddannelsesyndelse før arbejdstilbudet samt mulighed for uddannelsesyndelse i op til 2½ år for ledige, der har særlig risiko for langvarig ledighed.
- c. Adgang til fortsatte arbejdstilbud for ledige over 50 år.
- d. Adgang til 2. arbejdstilbud for ledige, der har gennemført et arbejdstilbud og efterfølgende har fuldført en uddannelse med uddannelsesyndelse, men som fortsat er ledige.
- e. Udvidelse af uddannelsesmulighederne for ledige under 25 år, der modtager uddannelsesyndelse.

Lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.:

- f. Forlængelse af ventetiden for dagpengerettens indtræden for nye medlemmer af en arbejdsløshedskasse fra 1 år til 18 måneder (§ 53).
- g. Ændring af arbejdskravsbestemmelserne (26 ugers-/17 ugers-reglen) (§ 55 og § 72).
- h. Revision af rådighedsbestemmelserne (§ 63 og § 65).
- i. Præcisering af arbejdsløshedskassernes vejledningspligt (§ 65).

Ad pkt. a. Ret til at modtage iværksætterydelse efter 6 måneders ledighed.

Mange – herunder ledige – vurderer, at det er uhenigtsmæssigt, at der først kan opnås ret til iværksætterydelse, efter at der er afsluttet et arbejdstilbud, dvs. efter en ganske lang ledighedsperiode.

De indtil nu gjorte erfaringer viser blandt andet, at udover at iværksætterne selv er kommet i arbejde, har de tillige skabt en række yderligere arbejdspladser.

Hvis kravet til ledighedsperiodens længde reduceres, vil det betyde, at langt flere ledige vil kunne vælge at begynde som selvstændige med de gunstige beskæftigelseseffekter, der følger heraf.

Det foreslås derfor, at iværksætterydelse – på hidtidige niveau og med samme tidsmæssige udstrækning – skal kunne modtages efter 6 måneders ledighed. Denne nye mulighed vil blive udmøntet således, at den ledige mindst skal have haft 6 måneders ledighed inden for de seneste 9 måneder.

Samtidig foreslås, at også ledige under 25 år skal kunne modtage iværksætterydelse.

En ledig skal således efter 6 måneders ledighed kunne vælge at blive selvstændig med iværksætterydelse og modtage denne i op til 3 år og 6 måneder.

Svarende til de gældende bestemmelser vil den ledige fortsat kunne vælge først at modtage iværksætterydelse efter afslutning af arbejdstilbud.

Hvis en ledig udnytter sin ret til inden arbejdstilbud at vælge en iværksætterydelse, vil pågældende

ikke miste adgangen til arbejdstilbud i tilfælde af op-hør med den selvstændige virksomhed.

Ad pkt. b. Ret til at få uddannelsesydelse før arbejdstilbuddet samt mulighed for at få uddannelsesydelse i op til 2½ år for ledige, der har særlig risiko for langvarig ledighed.

Medlemmer med særlig risiko for langvarig ledighed skal kunne modtage uddannelsesydelse før arbejdstilbud. Det er her sigtet at skabe kontinuitet imellem de færdigheder, deltagerne får under kurset/uddannelsen, og det efterfølgende arbejdstilbud.

Samtidig skal perioden med uddannelsesydelse for disse grupper kunne forlænges fra nu maksimalt 2 år i op til 2 år og 6 måneder.

Målgrupper er ledige, som uden denne ekstra indsats vil få særligt vanskeligt ved at fastholde deres hidtidige placering på arbejdsmarkedet. Og der lægges her ved vægt på, at tilbuddene om at kvalificere sig gennem uddannelse skal komme tidligt, dvs. at uddannelsesydelsen kan modtages før arbejdstilbuddet.

Lovforslaget indeholder derfor et forslag om, at arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at ledige med særlig risiko for langvarig ledighed i stedet for arbejdstilbud kan få uddannelsesydelse, og om, at uddannelsesydelsen kan modtages i op til 2 år og 6 måneder.

Ved fastsættelse af reglerne vil der blive lagt vægt dels på den generelle aktuelle situation på arbejdsmarkedet, og dels på at arbejdsmarkedsnævnene under hensyn til de regionale arbejdsmarkedsforhold skal kunne vurdere hvilke ledige, som bør have disse tilbud.

Disse principper giver mulighed for målrettet fleksibel behovspræget styring, og det er derfor ikke muligt konkret at angive f. eks. hvilke grupper af ledige, som kan få disse nye tilbud.

Som mulige eksempler kan nævnes ledige, som hidtil har haft beskæftigelse inden for områder, hvor de på grund af strukturelle eller regionale forhold ikke længere – eller kun meget vanskeligt – fortsat kan finde beskæftigelse. Også kvinder, der må indstille sig på skift til utraditionel beskæftigelse, vil kunne udgøre en målgruppe.

Der vil hvert år i forbindelse med finanslovsbehandlingen blive taget stilling til hvor mange medlemmer, som kan få tilbud om forlænget uddannelsesydelse og uddannelsesydelse før arbejdstilbud.

Ordningen vil således blive administreret ved, at den fastsatte talmæssige ramme for antallet af ledige, som kan få tilbud om disse særlige muligheder fordeles til de enkelte arbejdsmarkedsnævne. Nævnene vil herefter inden for de overordnede fastsatte retnings-

linier fastsætte de regionale principper for hvilke ledige, som skal have disse tilbud.

De her foreslåede ændringer og de allerede iværksatte administrative initiativer skal ikke betragtes isoleret. Der er tale om en sammenhængende offensiv indsats for at nedbringe antallet af langtidsledige, hvor de enkelte dele hænger sammen og understøtter hinanden.

Resultater et sådant forløb ikke i arbejde, følger det af de almindelige regler, at den ledige efter arbejdstilbuddet påny vil være berettiget til uddannelsesydelse eller iværksættedydelse.

Ad pkt. c. Adgang til fortsatte arbejdstilbud for ledige over 50 år.

Efter de gældende regler har ledige, der ved ophøret af et arbejdstilbud er fyldt 55 år, og som ikke opnår beskæftigelse, ret til et nyt arbejdstilbud.

Aldersgrænsen for denne ordning foreslås ændret fra 55 til 50 år. Hermed tages der hensyn til, at personer i disse aldersgrupper kan have særligt vanskeligt ved at udnytte mulighederne i tilbuddene om uddannelse eller iværksættedydelse. De vil fortsat også kunne vælge en uddannelsesydelse eller en iværksættedydelse.

Ad pkt. d. Adgang til et 2. arbejdstilbud for ledige, der har gennemført et arbejdstilbud og fuldført en uddannelse, men fortsat er ledige.

For at motivere de ledige til at uddanne sig og dermed øge chancen for beskæftigelse gøres retten til et 2. arbejdstilbud betinget af, at den ledige har benyttet sig af muligheden for at uddanne sig med uddannelsesydelse.

Hvis en ledig med særlig risiko for langvarig ledighed har benyttet sig af tilbuddet om at tage uddannelse med uddannelsesydelse og senere har gennemført et arbejdstilbud, uden at dette resulterer i beskæftigelse, vil den ledige være berettiget til en ny periode med uddannelsesydelse.

Resultater gennemførelsen af en (ny) uddannelse heller ikke i beskæftigelse, vil den ledige være berettiget til et 2. arbejdstilbud.

Ledige, der ikke tilbydes at vælge uddannelsesydelse før arbejdstilbuddet, eller ledige, som ikke ønsker at benytte ombytningsretten, skal ligeledes have gennemført et arbejdstilbud og fuldført en uddannelse for at være berettiget til et 2. arbejdstilbud.

Disse adgangsbetingelser til et 2. arbejdstilbud indebærer, at den ledige godt kan være til rådighed for arbejdsmarkedet uden samtidig at være berettiget til det 2. arbejdstilbud.

At stå til rådighed for arbejdsmarkedet er således en nødvendig, men ikke tilstrækkelig betingelse for at

F. t. l. vedr. arbejdstilbud til ledige m.v.

få mere end ét arbejdstilbud. Det afgørende er, om de ledige benytter sig af mulighederne for uddannelse med uddannelsesydselse.

Der vil blive fastsat nærmere regler om hvilke krav, der stilles til uddannelser, der giver adgang til det 2. arbejdstilbud, eksempelvis med hensyn til uddannelsens længde og art.

Uddannelsespladser.

Undersøgelsen af uddannelsesydselsen viser bl.a., at nogle ledige har haft visse vanskeligheder med optagelse på uddannelser. Det er regeringens hensigt inden for givne økonomiske rammer at tilvejebringe det fornødne antal uddannelsespladser på områder med gode beskæftigelsesmuligheder.

Regeringen agter således at fortsætte sine bestræbelser på at sikre fri adgang til flest mulige uddannelser, hvilket kan ske både ved at sikre den fornødne uddannelseskapacitet og ved at liberalisere adgangs-betingelserne.

Undervisningsministeriet har oplyst, at det er hensigten at øge den del af uddannelsesudbuddet, hvor der er fri adgang.

Herudover overvejes det, hvorledes reelle kvalifikationer og utraditionelle kundskaber kan supplere de eksisterende adgangs-betingelser og erstatte dele af uddannelserne.

Denne politik sigter generelt, men vil også komme de langtidsledige til gode. Herudover er Undervisningsministeriet indstillet på i konkrete tilfælde at være langtidsledige behjælpelige med at blive optaget på den ønskede uddannelse.

Både Undervisningsministeriet og Arbejdsministeriet har oprettet kursustilbud, der specielt retter sig mod langtidsledige.

Inden for Undervisningsministeriets område drejer det sig om forberedelseskurser til teknikeruddannelserne. Der er oprettet en ordning, hvor der lokalt på tekniske skoler og handelsskoler kan etableres kurser med henblik på at opnå kvalifikationer, som efterspørges lokalt.

Endvidere er der mulighed for at tage iværksætterkurser. Disse kurser sigter mod etablering af egen virksomhed. Disse kurser kan benyttes af ledige, som ønsker at begynde som selvstændige med iværksætterrydelse. Disse ledige vil efter de almindelige regler om lediges mulighed for at deltage i undervisning med arbejdsløshedssdagpenge kunne deltage i disse kurser.

Inden for Arbejdsministeriets område tilbydes længerevarende arbejdsmarkedsuddannelser (LAMU-kurser) for ledige over 25 år, som modtager uddannelsesydselse.

Erfaringerne for årene 1985-87 viser, jf. afsnit III, 1., at der er ledige uddannelsespladser på dette område. Ved ordningens start forudsættes, at 2000 ledige efter gennemført arbejdstilbud vil kunne komme på AMU-kursus, fordelt med 1200 på LAMU-kurser og 800 ved indprioritering på specialarbejder- og efteruddannelseskurser. I ingen af årene er man imidlertid nået op på 1200 kursister.

Derudover iværksættes i 1988 forsøg med en 1-årig arbejdsmarkedsuddannelse for kvinder. Uddannelsen veksler mellem skoleophold og praktikperioder og etableres i forsøgsperioden inden for udvalgte brancher. Det vil senere blive besluttet, om uddannelsen skal udbydes som en fast del af AMU-uddannelsen.

Ad pkt. e. Udvidelse af uddannelsesmulighederne for ledige under 25 år, der modtager uddannelsesydselse.

Efter de gældende regler kan ledige under 25 år modtage uddannelsesydselse til uddannelser, som er optaget på den uddannelsesliste, Undervisningsministeriet udsender to gange årligt. Uddannelserne skal normalt være af mindst 12 måneders varighed.

Med henblik på at tilskynde flere ledige til at benytte ordningen med uddannelsesydselse til unge under 25 år samt til at forenkle administrationen af ordningen foreslås de særlige krav til uddannelserne ophævet.

Svarende til reglerne for uddannelsesydselse til ledige over 25 år opretholdes en hjemmel til, at der kan gribes regulerende ind, hvis der mod forventning skulle opstå uhensigtsmæssigheder.

Ad pkt. f. Forlængelse af ventetiden for dagpengere-tens indtræden for nye medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse fra 1 år til 18 måneder.

På baggrund af de forbedrede tilbud til ledige findes det rimeligt at forlænge ventetiden for dagpenge-rettens indtræden fra 1 år til 18 måneder, jf. afslutningen af afsnit III. 2.

Ad pkt. g. Ændring af arbejdskravsbestemmelserne (26 ugers-/17 ugers-reglen) (§ 55 og § 72).

I § 1, nr. 2, foreslås det, at visse ledige kan modtage uddannelses- eller iværksætterrydelse før arbejdstilbuddet. Medlemmer, der før arbejdstilbuddet vælger uddannelses- eller iværksætterrydelse, bevarer deres ret til et arbejdstilbud, hvis de holder op med at modtage ydselen og påny er ledige. Da der i disse tilfælde kan opstå situationer, hvor den ledige ikke længere er dagpengeberettiget, foreslås derfor i § 2, nr. 2 og 7, en modifikation af arbejdskravsreglerne, der sikrer de pågældendes dagpengeret, indtil arbejdstilbuddet

påbegyndes, eller medlemmet afslår et rimeligt arbejdstilbud.

Ad pkt. h. Revision af rådighedsbestemmelserne (§ 63 og § 65).

På baggrund af forslagene til tilbud til de langtidsledige og som led i regelforenklingsarbejdet inden for arbejdsløshedsforsikringen vil der ske en gennemgribende revision af Arbejdsdirektoratets bekendtgørelse nr. 182 af 29. april 1982 om ledige arbejdsløsheds-kassemedlemmers forpligtelse til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet som betingelse for udbetaling af dagpenge, jf. § 62.

De gældende rådighedsregler er for upræcise og generelle. Reglerne overlader et stort skøn til kasserne, hvilket giver mulighed for, at kasserne administrerer reglerne forskelligt i forhold til de enkelte medlemmer. Endvidere bevirker reglernes udformning, at medlemmerne har svært ved at gennemskue deres retsstilling.

Formålet med revisionen af bekendtgørelsen er at give a-kasserne et redskab til løbende at holde sig orienteret om den lediges aktiviteter for derved at kunne målrette informations- og vejledningsindsatsen mod den lediges individuelle behov. Hensigten er endvidere dels at indskærpe rådighedsforpligtelsen over for medlemmerne og forbedre kassens kontrol hermed, og dels at gøre reglerne mere præcise og overskuelige, så medlemmet har mulighed for at gøre sig bekendt med sine pligter og rettigheder under ledighedsforløbet.

Et ledigt medlem skal efter de gældende regler stå til rådighed for passende arbejde. Ved bedømmelsen af, om et arbejde er passende, lægges der vægt på medlemmets hidtidige beskæftigelse, uddannelse og kvalifikationer. Afgørende er også, om løn- og arbejdsvilkårene er i overensstemmelse med gældende overenskomster for dette eller tilsvarende arbejde. Der vil normalt også blive lagt vægt på, om der er tale om arbejde inden for medlemmets faglige område.

Regeringen finder behov for en nyvurdering af den generelle rådighedsforpligtelse, således at medlemmerne efter en længere ledighedsperiode får pligt til at stå til rådighed for et bredere fagligt og geografisk område end dækket af begrebet passende arbejde. Dette skal ikke mindst ses på baggrund af behovet for øget fleksibilitet og mobilitet på arbejdsmarkedet.

I § 2, nr. 4, foreslås derfor, at et medlem får pligt til at overtage et rimeligt arbejde fra det tidspunkt hvor medlemmet indberettes til et arbejdstilbud, altså efter ca. 18 måneders ledighed.

Ved bedømmelsen af, om et arbejde er rimeligt, skal der tages hensyn til den pågældendes arbejds- og uddannelsesmæssige forudsætninger, til afstand fra

bopæl og andre personlige forhold. Løn- og arbejdsvilkår skal som ved passende arbejde være i overensstemmelse med gældende overenskomster.

Sondringen mellem rimeligt og passende arbejde betyder kort beskrevet, at den ledige selv skal være aktivt arbejdssøgende inden for et bredere område af arbejdsmarkedet. Endvidere får arbejdsformidlingen, når der formidles efter rimelighedskriteriet, større spillerum med hensyn til at formidle arbejde.

Begrebet rimeligt arbejde findes i dag i arbejdstilbudsloven, hvorefter langtidsledige skal være villige til at modtage et arbejdstilbud, der i forhold til den enkelte langtidsledige er rimeligt.

Forslaget om at udvide rådighedsforpligtelsen til rimeligt arbejde fra tidspunktet for indberetningen til et arbejdstilbud skaber derfor en mere logisk sammenhæng mellem reglerne i arbejdsløshedsforsikringsloven og arbejdstilbudsloven.

Med henblik på at præcisere rådighedsforpligtelsen skal det i rådighedsbekendtgørelsen klagøres i hvilke situationer, der som udgangspunkt skal statures manglende rådighed. Det er hensigten, at f. eks. afslag på arbejdstilbud og flere afbrydelser af arbejdsforhold skal bevirke, at medlemmet ikke anses for at være til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hvis medlemmet selv afslår arbejde, som er formidlet af arbejdsformidlingen, vil det ligeledes betyde, at medlemmet som udgangspunkt ikke anses for at være til rådighed.

For at bevise sin rådighed må medlemmet – som i dag – skaffe sig beskæftigelse af et nærmere fastsat omfang.

Der er herudover foretaget nogle tekniske ændringer af § 63, jf. bemærkningerne til forslagets enkelte bestemmelser.

Der foreslås endvidere i § 2, nr. 5, en ændring af § 65 i loven.

De gældende regler tager ikke i tilstrækkelig grad højde for, at forudsætningerne for at vurdere, om medlemmet opfylder rådighedsforpligtelsen, er ændret igennem de seneste år.

I takt med de ændrede beskæftigelsesmuligheder er der ikke længere nogen egentlig kontrol i at være tilmeldt arbejdsformidlingen. Den eneste kontrol med arbejdsløshedskassemedlemmernes rådighed foregår i dag reelt i kasseregiet.

Den foreslåede ændring skal derfor bl. a. give mulighed for at præcisere og udvide kassernes forpligtelse til at påse, at medlemmet er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det er hensigten, at der ved revisionen af rådighedsbekendtgørelsen skal fastsættes regler, der pålægger kasserne at foretage en mere systematisk vur-

dering af medlemmernes rådighed i form af obligatoriske rådighedsvurderinger.

Arbejdsløshedskasserne skal herefter have pligt til efter nærmere fastlagte tidsterminer at foretage en konkret vurdering af det enkelte medlems rådighed. Der vil her blive lagt vægt på, om medlemmet er aktivt arbejdssøgende og i øvrigt selv gør en indsats for at komme ud af ledigheden, blandt andet ved at udnytte de forskellige tilbud, som systemet giver de ledige. Den første rådighedsvurdering skal finde sted efter ca. 1/2 års ledighed og skal også omfatte medlemmer, der har modtaget supplerende dagpenge i den nævnte periode. Formålet hermed er blandt andet at give den ledige et klart signal om, at erklæringen om at stå til rådighed er mere end en formalitet og dermed øge den lediges motivation for at tage imod systemets tilbud med henblik på at komme i beskæftigelse.

Bekendtgørelsen vil endvidere komme til at indeholde mere præcise og udtømmende angivelser af, hvornår arbejdsløshedskasserne i øvrigt skal foretage almindelige rådighedsvurderinger som supplement til de obligatoriske rådighedsvurderinger. En række konkrete situationer vil kunne give anledning til en rådighedsvurdering. Det kan f. eks. være ved afslag på kursustilbud eller lignende, ved manglende tilmelding til arbejdsformidlingen eller ved længere tids sygdom, således at disse momenter indgår i en helhedsvurdering af den lediges rådighed.

Hvis ordningen skal fungere, er det en forudsætning, at medlemmerne ved førstegangsledighed får en grundig vejledning og information fra kassen om rådighedsreglerne og konsekvenserne af den lediges adfærd i konkrete situationer – særlig i relation til de obligatoriske rådighedsvurderinger og de forhold, der bevirker, at medlemmet ikke opfylder sin rådighedsforpligtelse.

Det foreslås derfor, at der i § 65 sker en tydeliggørelse af kassens almindelige pligt til at vejlede medlemmerne om de gældende regler, herunder særligt om rådighedsforpligtelsen.

Ad pkt. i. Præcisering af arbejdsløshedskassernes vejledningspligt (§ 65).

Med henblik på at forstærke indsatsen i relation til vejledning af de ledige om beskæftigelses- og uddannelsesmulighederne er det nødvendigt, at arbejdsløshedskasserne inddrages mere aktivt. Der er derfor behov for at tydeliggøre de gældende regler herom i lovens § 65.

Det er regeringens opfattelse, at § 65 ikke hidtil har fungeret efter hensigten, der er at inddrage arbejdsløshedskasserne aktivt i arbejdet med at søge arbejdsevnen opretholdt hos ledige medlemmer.

Det er hensigten med forslaget, at arbejdsløshedskasserne som et minimum skal tage direkte kontakt til det enkelte medlem hver 6. måned, regnet fra ledighedens start, for derved løbende at sikre, at medlemmet udnytter de foreliggende muligheder af beskæftigelsesmæssig og uddannelsesmæssig art.

Vejledningsindsatsen kan eventuelt foregå tidligere i ledighedsforløbet end efter 6 måneder, eventuelt i sammenhæng med arbejdsformidlingens kollektive informationsmøder eller 3-måneders samtale.

Erfaringerne fra »Horsens-projektet«, hvor § 65-samtalen i en ny form gennem et samarbejde mellem Specialarbejdernes Arbejdsløshedskasse, arbejdsformidlingen, SID og socialforvaltningen allerede gennemførtes efter 2 måneders ledighed, vil indgå i overvejelserne om den nærmere tilrettelæggelse af § 65-samtalerne. Det er bl. a. hensigten, at indsatsen – hvor dette er muligt – skal ske i et lokalt samarbejde mellem arbejdsløshedskasse og arbejdsformidling.

På baggrund af de erfaringer på det metodemæssige område, som for tiden indhøstes via forsøgsvirksomhed, bl.a. ovennævnte »Horsens-projekt«, vil der administrativt blive fastsat nærmere retningslinier for § 65-samtalerne!

Administrative konsekvenser.

I forbindelse med beslutningen om gennemførelse af de administrative forbedringer er der tilført AF-systemet 5 mill. kr. i 1987 og 12 mill. kr. i 1988 samt 34 årsværk.

Til informationsvirksomhed i forbindelse med opfølgning af lovrevisionen afsættes 2 mio. kr.

Det forudsættes derfor, at de i lovforslaget indeholdte ændringer kan administreres inden for de nu foreliggende højere bevillingsmæssige rammer.

Forslaget vil ikke medføre nævneværdige administrative konsekvenser for Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Indførelsen af obligatoriske rådighedsvurderinger forventes i det omfang, der ikke allerede foretages sådanne systematiske rådighedsvurderinger at betyde en mindre administrativ merbelastning for arbejdsløshedskasserne.

Den skærpede § 65-vejledningsforpligtelse vil ligeledes medføre en administrativ merbelastning for arbejdsløshedskasserne afhængigt af i hvilket omfang, der etableres et tættere samarbejde mellem arbejdsløshedskassen og arbejdsformidlingen.

De præciseringer, der efter forslaget vil ske i forhold til de gældende regler, vil medføre en mindre administrativ lettelse i arbejdsløshedskasserne.

Samlet vil forslaget stille større krav til arbejdsløshedskassernes administration. Den administrative

merbelastning vil dog især vise sig i en overgangsperiode, indtil de nye rutiner er indarbejdet.

Økonomiske konsekvenser.

Forslaget om at nedsætte aldersgrænsen til 50 år for valgfrihed mellem nyt arbejdstilbud og uddannelsstilbud eller iværksætterydelse medfører offentlige merudgifter. Baggrunden herfor er, at de mere udgiftskrævende arbejdstilbud i en periode træder i stedet for dagpenge, og at en del af de berørte bliver længere i dagpengesystemet.

Forslaget om, at personer med særlig risiko for langvarig ledighed kan få uddannelsesydelse før et eventuelt arbejdstilbud kombineret med en forlængelse af uddannelsesperioden til 2½ år, medfører offentlige merudgifter. De første år efter ikrafttrædelsen resulterer ombytningen isoleret set i besparelser som følge af udsættelsen af arbejdstilbuddet. Forslaget medfører et øget behov for uddannelsesressourcer. Samlet betyder dette, at ordningen allerede fra 1989 giver offentlige merudgifter.

Forslaget om ekstra arbejdstilbud giver offentlige merudgifter som følge af udgifterne til arbejdstilbud og en eventuel yderligere dagpengeperiode på 2 ½ år.

Forslaget om, at ledige efter 6 måneders ledighed kan få iværksætterydelse, giver både på kort og længere sigt mindre udgifter til dagpenge. Dette skyldes, at de pågældende i stedet for fulde dagpenge vil få udbetalt iværksætterydelse svarende til halvdelen af dagpengemaximum.

Ændringen af arbejdskravsbestemmelserne, som sikrer ledige, der har modtaget uddannelses- eller iværksætterydelse før arbejdstilbuddet, dagpengeret, vil give anledning til merudgifter.

Disse ledige vil således kunne modtage arbejdsløshedsdagpenge, indtil arbejdstilbuddet påbegyndes, hvorved dagpengeperioden kan blive længere end 2 ½ år.

Forslaget om, at retten til dagpenge ændres fra 1 års medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse til 18 måneders medlemskab, anslås at medføre en offentlig besparelse på ca. 415 mill. kr. fra 1990. Beløbet er sammensat af en dagpengebesparelse på ca. 800 mill. kr. og en merudgift til kontanthjælp på ca. 385 mill. kr. I 1989 bliver den samlede besparelse godt 200 mill. kr.

Det er fortsat regeringens hensigt at føre en stram udgiftspolitik. Grundlaget for lovforslaget er derfor, at det samlet skal være udgiftsneutralt for det offentlige. De foreslåede forbedringer af arbejdsmarkedsforanstaltningerne – bortset fra de lempede betingelser for opnåelse af iværksætterydelse – medfører alle offentlige merudgifter.

Det er regeringens skøn, at besparelsen ved den foreslåede forlængelse af ventetiden sikrer, at der opnås udgiftsneutralitet.

Da økonomien i forslagene er behæftet med betydelig usikkerhed, vil de økonomiske konsekvenser af lovforslaget blive fulgt meget nøje i de kommende år med det formål at vurdere, om forudsætningen om udgiftsneutralitet bliver opfyldt. Viser det sig senere, at der samlet er økonomisk plads til yderligere forbedringer, er regeringen indstillet på at gennemføre sådanne. Omvendt er det regeringens pligt at gennemføre besparelser, hvis det modsatte er tilfældet.

Kommunaløkonomiske konsekvenser.

Isoleret set vil der være en vis stigning i antallet af arbejdstilbud. Den forbedrede beskæftigelseseffekt, som de foreslåede foranstaltninger vil medføre, vil påvirke kommunernes udgifter til kontanthjælp i nedadgående retning. Forslaget om forlængelse af ventetiden vil indebære en forøgelse af kommunernes kontanthjælpsudgifter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og nr. 2:

De centrale regler om ret til arbejdstilbud findes i lovens § 1 og § 9. Af hensyn til en bedre overskuelighed i loven foreslås reglerne om adgang til arbejdstilbud samlet i § 1.

Samtidig er der sket en sproglig klargøring af, at hovedreglen er, at der er ret til et arbejdstilbud, med mindre andet følger af § 1, stk. 3.

Ud over disse tekniske ændringer foreslås aldersgrænsen for hvornår der ved fortsat ledighed er ret til flere arbejdstilbud, nedsat fra 55 år til 50 år.

Som noget nyt indføres ved § 1, stk. 3, nr. 4 og nr. 5, ret til et ekstra arbejdstilbud til ledige, som gennemfører en uddannelse med uddannelsesydelse, eller som for egen regning fuldfører en uddannelse, som er påbegyndt med uddannelsesydelse. For at få ret til et ekstra arbejdstilbud er det, som det fremgår af § 1, stk. 3, nr. 5, ikke en betingelse, at den ledige ved uddannelsens afslutning har ret til arbejdsløshedsdagpenge.

Ret til et ekstra arbejdstilbud forudsætter, at den ledige har gennemført et arbejdstilbud, idet der i modsat fald som hovedregel ikke er ret til uddannelsesydelse. For så vidt angår ledige, som efter lovforslagets § 1, nr. 7, får ret til uddannelse med uddannelsesydelse før arbejdstilbud, er det en forudsætning, at de skal have gennemført den valgte uddannelse og det efterfølgende arbejdstilbud, samt at de derefter skal have gennemført en ny uddannelse med uddan-

nelsesydelse. Der henvises herved til de almindelige bemærkninger samt til bemærkningerne til nr. 3.

Til nr. 3

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om et ekstra arbejdstilbud efter § 1, stk. 3, nr. 4, og nr. 5, vil bl.a. blive benyttet til at fastsætte regler om krav til uddannelsernes længde, herunder om medregning af flere gennemførte kortere uddannelser. Afhængig af indhøstede erfaringer vil bemyndigelsen kunne benyttes til at fastsætte kriterier for, hvilken gennemførte uddannelser, som kan berettigede til et ekstra arbejdstilbud.

Til nr. 4

Efter gældende regler kan ledige under 25 år modtage uddannelsesydelse til godkendte uddannelser, og uddannelserne skal normalt være af mindst 12 måneders varighed.

Den begrænsede udnyttelse af ordningen med uddannelsesydelse til unge under 25 år og ønsket om en administrativ forenkling er baggrunden for forslaget om, at de særlige krav til uddannelserne ophæves.

Såfremt der mod forventning skulle opstå uhenigtsmæssigheder, opretholdes en hjemmel til, at der kan gribes regulerende ind. Dette svarer til, hvad der gælder med hensyn til uddannelsesydelse til ledige over 25 år.

Til nr. 5 og nr. 6

Er en konsekvensændring som følge af nr. 2 samt en følge af, at reglerne om uddannelsesydelse samles i §§ 9 og 10, og at reglerne om iværksættedydelse samles i lovens § 11.

Til nr. 7

Ændringen skaber hjemmel for, at arbejdsministeren kan fastsætte regler, hvorefter medlemmer med særlig risiko for langvarig ledighed kan få tilbud, der fraviger en række af de almindelige bestemmelser om uddannelsesydelse. Bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler om at uddannelsesstilbud kan modtages før arbejdstilbud, at længden af uddannelsesydelsen kan forøges til op til 2 år og 6 måneder og at administrationen af reglerne skal varetages af arbejdsmarkedsnævne, hvis afgørelser ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, hvor der er redegjort for, hvorledes ordningen vil blive administreret, herunder at den konkrete afgørelse om, hvilke ledige som skal have tilbud efter denne bestemmelse, træffes af arbejdsmarkedsnævnet på

grundlag af en vurdering af regionens særlige forhold.

Når en ledig har valgt at tage imod et tilbud om at uddanne sig med uddannelsesydelse før arbejdstilbud, vil der, når vedkommende holder op med at modtage uddannelsesydelse, kunne forekomme situationer, hvor arbejdsformidlingen af praktiske grunde ikke umiddelbart kan give et arbejdstilbud til den ledige. Hvis den ledige ikke længere er berettiget til dagpenge efter §§ 55, stk. 1, eller 72, stk. 1, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (26 ugers-reglen), bevirker de i dette lovforslag under § 2, nr. 2 g 6, foreslåede ændringer, at den ledige vil være berettiget til dagpenge, indtil arbejdsformidlingen har afgivet et arbejdstilbud, og dette påbegyndes, eller medlemmet afslår et rimeligt arbejdstilbud. Arbejdsformidlingen vil i disse tilfælde give et arbejdstilbud hurtigst muligt og senest 3 måneder efter, at den ledige afslutter eller hører op med sin uddannelse.

Til nr. 8 og 9

Med disse ændringer gives der som noget nyt adgang til, at et medlem, der har været ledig i mindst 6 måneder – uanset alder – kan vælge at modtage en iværksættedydelse. Bemyndigelsen i lovens § 11, stk. 7, vil blive benyttet til at fastsætte de nærmere regler, herunder at de 6 måneders ledighed skal opfyldes inden for en 9 måneders periode. Det er også hensigten at bestemme, at valg af iværksættedydelse inden arbejdstilbud vil kunne ske, indtil der af arbejdsformidlingen er afgivet et konkret arbejdstilbud.

Den bestående adgang til at vælge iværksættedydelse efter gennemført arbejdstilbud opretholdes.

For så vidt angår ledige, der inden første arbejdstilbud tager imod tilbud om iværksættedydelse, og som holder op uden at have ret til dagpenge, bevirker de i dette lovforslag under § 2, nr. 2 og nr. 6, foreslåede ændringer, at den ledige vil være berettiget til dagpenge på normalt niveau, indtil arbejdsformidlingen har afgivet et arbejdstilbud, og dette påbegyndes, eller medlemmet afslår et rimeligt arbejdstilbud. Der henvises herved til de tilsvarende bemærkninger til nr. 7.

Til nr. 10

Det foreslås, at den lovbestemte revisionsbestemmelse ophæves.

Til § 2

Til nr. 1

Efter de gældende regler indtræder retten til dag-

penge efter 1 års medlemskab af en arbejdsløhedskasse.

Det foreslås, at ventetiden forlænges, således at dagpengeretten for medlemmer, der optages den 1. juli 1988 eller senere, først indtræder efter 18 måneders medlemskab af en arbejdsløhedskasse.

Til nr. 2 og nr. 7

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvens af ændringen i § 2, nr. 2.

Til nr. 4

Til stk. 1, 1) og 2)

Der er ved forslaget foretaget en modernisering af teksten. Udtrykket formidling omfatter både anvisning af arbejde og henvisning til arbejde, hvilket giver mulighed for en friere vurdering ved fastsættelse af regler om de dagpengemæssige konsekvenser i forbindelse med formidling ved henvisning til samtale.

Som følge af revisionen af rådighedsreglerne, vil der efter bemyndigelsen i den foreslåede § 63, stk. 4, blive fastsat nærmere regler om konsekvenserne af at afvise at overtage såvel anvist arbejde som arbejde, medlemmet er henvist til. Efter de gældende regler er det alene afvisning af at tage anvist arbejde, der har direkte dagpengemæssige konsekvenser, idet medlemmet mister retten til dagpenge i 2 uger. Henvisning til samtale har ikke direkte konsekvenser for dagpengeretten, men gentagen forgæves henvisning kan give grundlag for, at der rejses en rådighedssag. Det er, jf. de almindelige bemærkninger ad pkt. h, hensigten, at flere afbrydelser af arbejdsforhold eller et afslag fra medlemmet på arbejde, som er formidlet af arbejdsformidlingen, skal medføre, at medlemmet som udgangspunkt ikke anses for at stå til rådighed.

Det er derimod ikke tanken at ophæve sondringen mellem anvisning og henvisning i lovens § 20.

Øvrige ændringer er af redaktionel karakter.

Til stk. 1, 3)

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter. Formuleringen svarer til bestemmelsen i § 5 i Arbejdsdirektoratets bekendtgørelse nr. 719 af 22. december 1982 om betydningen for retten til arbejdsløshedsdagpenge af at undlade at overtage anvist arbejde og ophøre med arbejde, og medfører ikke ændringer i praksis med hensyn til, hvilke forhold der kan tilregnes medlemmerne.

Det er i retspraksis fastslået, at afskedigelse på grund af et medlems organisationsmæssige forhold

ikke er omfattet af udtrykket »utilbørlig adfærd« og derfor ikke har dagpengemæssige konsekvenser. Ved den foreslåede formulering af bestemmelsen oprettholdes retspraksis, hvorefter et medlems organisationsmæssige forhold ikke har konsekvenser for retten til dagpenge, hvad enten der er tale om, at et medlem ikke ønsker at melde sig ind i en bestemt fagforening eller melder sig ud af en bestemt fagforening.

Til stk. 2

Der er alene tale om en modernisering af teksten i den gældende § 63, stk. 3.

Til stk. 3

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Herudover er den gældende bestemmelse i § 63, stk. 2, udeladt ud fra et regelforenklings synspunkt, da den kun vedrører den første måned efter ledigheds indtræden. Den gældende § 63, stk. 5, er indarbejdet i den foreslåede § 63, stk. 1, 1)

Til nr. 5

Til stk. 1 og stk. 2

Det præciseres, at arbejdsløhedskassen skal sørge for, at medlemmet er fuldt bekendt med de pligter, der følger af at være ledigt arbejdsløhedskassemedlem.

Det præciseres i stk. 2, at arbejdsløhedskassen skal informere medlemmet om rådighedsreglerne allerede ved ledighedens begyndelse, fordi det for medlemmet vil kunne få dagpengemæssige konsekvenser ikke at være bevisligt aktivt arbejdssøgende allerede på et tidligt tidspunkt i ledighedsforløbet.

Til stk. 3

Det foreslås, at arbejdsløhedskassen har pligt til løbende at påse, at medlemmet er til rådighed for arbejdsmarkedet. Bestemmelsen skal ses på baggrund af revisionen af rådighedsreglerne, jf. de almindelige bemærkninger ad pkt. h.

Til stk. 4 og stk. 5

Reglerne svarer til gældende stk. 1 og 4 i § 65 med enkelte redaktionelle ændringer.

Til stk. 6

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler foreslås tillagt Direktøren for Arbejdsløhedsforsikringen.

Dette er fundet hensigtsmæssigt, fordi kontakten til arbejdsløhedskassesystemet normalt forestås af Direktøren for Arbejdsløhedsforsikringen, der lige-

ledes forestår den nærmere udformning af rådhedsreglerne.

Den gældende bestemmelse i stk. 3, hvorefter arbejdsløsheds-kassen har pligt til at redegøre om årsagerne til medlemmets ledighed over for arbejdsmarkedsnævnet, er udgået i forslaget. Bestemmelsen har ikke længere praktisk betydning, da arbejdsformidlingen, som er sekretariat for arbejdsmarkedsnævne-

ne, i dag allerede er i besiddelse af de pågældende oplysninger.

Til nr. 6

Ændringen er en konsekvens af ændringen i § 2, nr. 4.

Bilag

Den 7. december 1987

Regeringen og Socialdemokratiet er enige om, at bestemmelserne, hvorefter langtidsledige får reduceret dagpengeydelsen til 70 pct. og senere 55 pct. af det højeste dagpengebeløb ophæves i forbindelse med de lovfæstede revisioner i folketingsåret 1987-88 af arbejdstilbudsloven og reglerne om reducerede dagpenge.

Reglerne om de reducerede dagpenge ophæves pr. 1. januar 1989. Indtil dette tidspunkt sikres dispensationsmulighed fra gældende bestemmelser om arbejdstilbud, således at de ledige, der er eller inden 1. januar 1989 ville komme på reducerede dagpenge, fordi de ikke opfylder 26 ugers reglen, får et ekstraordinært arbejdstilbud. Lovforslag omfattende den nød-

vendige dispensationsmulighed vil være klar, når Folketinget mødes medio januar 1988.

Regeringen vil sikre, at der sker en forstærket informations- og vejledningsindsats på et tidligt tidspunkt i ledighedsforløbet. Regeringen fremlægger sit forslag til revision af arbejdstilbudsloven med henblik på at forbedre ordningerne med arbejdstilbud, og uddannelsesmulighederne med uddannelsesydelse. Sigtet er at øge den genoptræningsmæssige effekt, så de lediges fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet sikres.

Forinden regeringen fremlægger sit forslag til revision af arbejdstilbudsloven vil forslaget blive forhandlet med arbejdsmarkedets parter.